

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
 1. hóra 2:50 K | 1. hóra 2:50 K
 1. évre 30 K | 1. évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felolós szerkesztő: Hajós-József.

Földművelők Szövetsége

Sok okos dolgot hozott már a „Féjérmegyei Napló” de okosabbat és sürgősen szükségesebbet a Földművelők Szövetségének megalakításánál alig hozhatott. — Ez a társadalmi osztály eddig a hazának mostoha gyermeke volt. Annak dacára, hogy vérben és vagyonban a legtöbbet áldozott, vele édes keveset törődtek, róla: nélküle határoztak, szegyenletesen mellőzték.

Ma egy csapásra minden megváltozott. A régi bilincsek lehullóttak, az elnyomott és mellőzött földművelő népsztylélekzethez jutott s most azon a ponton áll, amely az ő jövődöd boldogulásának tehet alapja. A mult büneiért most ne okoztunk senkit, majd talán eljön az idő, amikor rámutathatunk mind azokra, akik a multban bilincseket raktak a népre, de most nem a bosszuállásnak, se nem a szemrehányásnak napját éljük, hanem a legsürgősebb munka napjait az földművelő népnek, amelyekben egyetértő s egyetértérettel erejével kell, hogy azonnal, minden késedelem nélkül megteremtse a maga számára azt a talajt, amelyben jövedő boldogabb sorsát fölépíthesse. Ne szidjunk senkit, (noha sok a bűnös) legfeljebb szidja a földművelő nép önmagát, mert nagyrészt a földművelőnép önmaga az oka eddigi nyomorúságának, miért nem hallgatott jóakarói szavára és miért nem szervezkedett? A szervezetenység volt a mi népiünk minden bajának okozója! Néma gyermeknek az anyja se hallja szavát!

A nemzetközi szocialista munkások, háromszázerezen vannak összesen és mégis kifordították az országot sarkai-ból. Miért? Mert szervezve voltak! A földművelőgazdák három milliónál is többen vannak, mit tudnának elérni, ha ők is szervezetbe tömörülnek! Ne panaszkodjanak hát a földművelők, hanem szervezkedjenek. Higyük el — hogy

isten, után csak önmaguk segíthetnek a saját bajaikon! Ne is várjanak, ma senki másról segítséget. Rázzák le az ígát, amit a pénzkirályok és spekulánsok raktak, ne lázadással, hanem okos és higgadt szervezkedéssel. Ez a szervezkedés már meg is indult. Csinálja meg azonnal ezt a szervezetet minden község népe — legyen központja minden vármegye székhelyén — és a vármegyék meg alkítsák meg a Földművelők Szövetségének Országos Központját. S ha majd néhány millió szervezett földművelő

A FALU hitelügye.

A falu hitelkeresésének a társzervezésben kell átalakulnia a birtokreform feléig. Amilyen nagy és nehéz probléma maga a birtokreform megvalósítása, oly nehéz és súlyos feladat annak végrehajtása és a gyakorlati ügyekbe való átültetése. Az Országos Központi Hitelbiztosok közgyűlése közzéteszi a következőkben a kormány által való biztosságunk alkalmával felajánlották nemesek nagybecsű támogatásukat, hanem közreműködésüket is a korszakalkító reform végrehajtásában. Többször azt azért, mert az ő demokrátiikus intézmények semmivel sem maradt el a mai átalakítástól és azok az eszmék, amelyek a szervezkedésben jutnak kifejezésre, ma a megvalósítás stádiumába léptek.

A keretek meg vannak adva csak a kiépítés munkája vár még befejezésre, amely a mai gyors munka idején aránylag igen rövid idő alatt megtörténhetik. Bizonyos átalakításoknak kell történniük az intézményeknél, melyek már azoknál, kik a multban átértékelték a szervezetteknek demokratikus szükségességét, kifejeződésed. Nehéz és talán a legnagyobb feladatok előtt áll mindenki, ép azért nem szabad a legkisebb esélyegedő helyt adni, mert akkor mit is hoz nekünk a jövődöd? Erőt kell meríteniünk az igaz-

az általános titkos, községenkénti választójog idején — rendezett sorokban fölvonul a közönségre, hogy életben talán most először, nem hitvány Judis pénzért hanem a sokat szenvedett haza érdekében lelkiismeretesen leadja szavazatát akkor bizonyára néhány nagyvívő radikálisok, hanem a földművelők programja fog győzni minden faluban.

Ne nyugodjunk tehát addig, amíg minden faluban meg nem lesz szervezve a Földművelők Szövetsége.

Csongédy Gyula.

ságból, melynek a nyessége sohasem fog elhonnalvosodni.

Igy nyilatkozott Bosnyák Zoltán, a Károlyi kormány a falu hitelügyének, az új viszonyoknak megfelelő rendezésére kinevezett kormánybiztosnak. Bosnyák Zoltán az Országos Központi Hitelbiztoskeretnél kifejtett munkássága révén már előzőleg is behatóan foglalkozott ezzel a kérdéssel.

HIREK.

Iskolaszéki híres volt kedden délután Kuthy József dr. t. főigazgató elnöklete alatt. E nők megindult részvétel bucsuztatja el Pauschmann, Gyula dr. Tóth Artúr iskolaszéki tagokat és Kiss Imre tanító. — A heretérpöl tanító: Kissz Ferenc, Kapitány Lajos, Szabó István, Vinkógy Károly, Erdősy András hazatérve, a helyotlesítésükre fölkerült segédtanítókat az iskolaszék elbocsátja, ésúszorban a legkisebb jelentkezőket. Január 1-ig azonban kiutalták fizetésüket. Kiss Imre igazgató állására dec. 15-ki határidővel, Lanzerits Antal és a megválasztandó igazgató helyébe dec. 31-iki dátummal hirdetének pályázator. Az iskolaszék fölvetette a kérdést, hogy most már férfitanító válasszanak. — Az ipariskolában, Ezredéves iskolában, Dák Ferenc iskola szénhiány miatt nem fűthető. Az oktatást délutáni órákkal, más iskolákban végzik. Steinhertz Jakab dr. fölajánlotta a zsidóiskolát, amit az iskolaszék közönséggel fogadott. A Dák-Ferenc utcai iskolát a katonák november elején faképnél hagyták s a rendbehoással nem gondolnak. Az iskolaszék most

bírói szemlélet kíván és a városai hozatja rendbe a tantermeiket. — A Nemzeti Tanács Tóth László tanítót a tanítástól fölmentette. Az iskolaszék a fölmentést nem vette tudomásul s a Nemzeti Tanácsot hasonló kérelemmel a közgyűléshez utasította. Hasonlóképpen szintette meg Velinszky László fegyelmi ügyét, a mit szintén nem vette tudomásul, hanem elintézés végett az illetékes fórumhoz, a a miniszteriumhoz utasították. Az iskolaszék ezen ügygel, kapcsolatosan a tanfelügyelővel együtt hangsúlyozta, hogy a tanítók a város közönségének egyértelmű óhajta szerint tartózkodjanak a vallásellenes irányzatoktól és a gyermekeket vallásérkölesi alapon neveljék. Györfly József tanfelügyelő attirt az iskolaszékhez, hogy egyes tanítók zugiskolákat tartanak fenn mivel pedig ez fegyelmi vétség, kéri annak megakadályozását, elens esetben a rendőrséghez fordul és a kihágási eljárás megindítását kéri. Az iskolaszék ezzel szemben kijelenti, hogy tudomása szerint egyetlen tanító sem tart fenn zugiskolát. A mit a tanfelügyelő annak mond, azt a törvény téves magyarázata alapján — mondja s ez ellen az iskolaszék

határozta. Az iskolaszéknek azonban tudomása van arról, hogy a tanítók egyes gyermekeket polgári iskolai tanfolyamokra oktatnak. Ezt az iskolaszék örömmel látja, mert a gyermekek magasabb iskolázatását jelenti, másrészt pedig a tanítók szűkösi anyagi helyzetén is segít. — A tanfelügyelő tiltakozik a Cédula-ház iskolának való fölhasználása ellen. Az iskolaszék ezt elhárítja magától, mivel más tanterme nincs és sokkal jobb az ilyen helyiség annál, mint ha a gyermekek téli időben délutáni oktatásra soroltják.

Gróf Károlyi József alapítványai. Gróf Károlyi József a főispáni hivatalból való megválása alkalmával a Székesfehérvár város területén létesítendő Kisgazdaképző földművelő iskola javára adományozott 100 000 koronát kívül a magyarországi munkások tokkant, és nyugdíjgyeletek székesfehérvári alapja javára 3000 K-át adományozott.

Ugyancsak ezen alkalomból a helybeli Kereskedelmi Társulat és Ipartestületnél 3000—3000 K-s ösztöndíjalapítványt tett, melynek évi kamatait egy-egy kifogástalan magaviselet és megfelelő előmenetel felmutató kereskedőnek illetélen iparosnak egyenlő felsegítésére fogják.

Két indítvány. Ketskés Elek v. b. teg a mai közgyűlés elő a következő két indítványt írásban:

I. Mondja ki a közgyűlés, hogy dr. Saára Gyula ny. polgármestert felszólítja annak az anyagi kárnak a megtérítésére, amely Ketskés Elek ellen, az 1909. évben a városi hatóság nevében a polgármester által illetéktelenül indított fegyelmi ügyből kifolyóan a városra hárított.

II. Mondja ki a közgyűlés, hogy dr. Saára Gyula nyugdíjának a törvényes illetékeken felül megszavazott részletét mind addig visszatartja, amíg tisztázást nem nyer, hogy a Krammer, Namessy és Korosztury féle sikkasztásokat nem segítette elő esetleg az ő hivatalfőnöki tehetetlensége, könyvnyelmsége avagy bünyös mulasztása? Egyben határozza el a közgyűlés, hogy vajon már mindhárom sikkasztási ügyben fiztató képet óhajtan látni, sürgősen folir a belügyminiszter, hogy a csatló tények és ezzel kapcsolatban a felelősség kérdésének megállapítása végett küldje le mielőbb szakközegét.

A városházi tisztviselők tegnap este gyűlést tartottak és elhatározták, hogy kéri fogják a városi tanácsot a be nem töltött, vagy átszervezett szállásmesteri, közműmi, árvászeki iktatói és több irodatiszti állás betöltésére, hogy a kishivatalnokok is előbbre juszanak. Kéri a fogyasztási adóhivatal tisztviselői számára a nyugdíjjogosultságot és az eddigi kaszirendszert eltörlését. Ismét kéri, hogy a hivatalos óra a többi hivatalokkal összhangban egyfolytában 8-7 óráig tartassék. Fordíjanak már az intéző körök a kishivatalnokokkal, hisz ez az osztály azt megérdemli, mert kevés pénzért sokat dolgoznak értük.

A szénláng még mindig tart és a villamos telep kazánjai nincsenek valami jó állapotban, ezért a rendőrség figyelmezteti a lakókat, főleg a lakókat, hogy áramot lehetetlen csak 4 u. 4 óráig használni, mert különben az egész város világítása veszélyben forog.

Meghívó. A székesfehérvári és fejérmegyei tartalékos és népfelkelő tisztek és szellemi munkások katonák helyi bizottsága választmányi ülést tart a függetlenségi helyiségében (Ponty vendéglő) i. hó 29-én d. u. 5 órakor. Az elnökség. Ugyanoda hozandók be a tagajánási levek is!

A drága fehér kalács. Szeméti József Sütő-utca 14. sz. alatt lakó péksegéd a vasúti állomáson engedély nélkül fehér lisztből sütött kalacsot árult, kilójt 6 koronáért. A szép fehér kalács megérett drágán is kapós volt és köreje sereglett a vonatokról letördülő katonaság. A szolgálatot teljesítő rendőr elő akarta állítani Szeméti, de felesége aki az ártisításnál segédkezett annyira feltűzgelte a kalács vásárló katonákat hogy azok fényegelő magatartása miatt a rendőr nem akadályozhatta meg a további árusítást, hanem feljelentést tett az asszony ellen a hatóság elleni erőszak, Szeméti ellen pedig árdírtítás és engedély, nélkül való ártisítás miatt. Az eljárás meg is indult.

Olvasóinkhoz. Kérjük azon előfizetőinket és olvasóinkat, akik lapunkat nem kapják jelentsék be címüket a kiadóhivatalba. Több lapkiadóink beteg, de folyamatosan van a kihordó gárdánk átszervezése, addig is szíves elnézést kérünk, és kérjük lapunk lelkes barátait, hogy addig is küldjenek be az újságért a kiadóhivatalba.

Házasság. Rédey Géza helybeli cipésziparos i. hó 24-én házasságot kötött Faragó Irénkével Budapesten.

Nagy diadalmat Párisban. A "Nieuwe Courant" párisi jelentése szerint a szövetségesek utakon diadalmelben vesznek részt amely a párisi diadalmenet és az Elysée-mezőkön át a bevárosba vonul. A menetben vesznek az angol, olasz, belga, amerikai és montenegrói királyok és azt hiszik, hogy Wilson elnök is jelen lesz. Képviselek lesznek a délafrikai köztársaságok Kína, Japán és Portugál. A szövetséges hadseregeket kiválasztott csapatok fogják a győzelmi menetben képviselni.

A csomagforgalom a szorosan vett Magyarország területén a következő korlátozással megindul, Egy feladó egy csomagnál többet naponként nem küldhet. Nem lehet csomagot küldeni Temes, Törontál, Krassószörény, Baranya, Pozsony, Nyitra, Trencsén, Árva, Turóc és Liptóvármegyékbe, egész Erdélybe és egyelőre Budapestre. Szünetel a forgalom a külfölddel és a külföldnek tekintendő volt kapcsolattal részekkel.

Postafőnökség. Egységes ellátás az egész világon. Az angolok mozgalmat indítottak, hogy a fejadagot az élelmezés terén egységesen állapítják meg az egész világra nézve. Ilyen intézmény megalkotásának minden jogosulatlanná törekvést, képes volna állandó állapotokat teremteni a gabonafelisztás, az egész világra kiterjedően szabályozni, egyik kezével lélegzverezni a chircagói tőzde hangulatcsinálót, a másikkal pedig enyhíteni a szerencsétlenséget, amely beállhatna, ha egyes országokban a termés balul ütne ki. Erre a mintára azután a szóbanlévő nemzetközti testület sokat tehetne gazdasági, pénzügyi, politikai és ipari téren.

Az új bor halása. Nott István Olaj-utca 11. és Pintér Ferenc 4. sz. alatti lakósek becsipre jöttek haza a szállóhegyről. Öv. Havranek Antalné lakása előtt elhaladva az új bor halása alatt tombolni kezdtek és beverték az ablakait. A rendőrség a járásbíróshoz tette át a jökevé dundjok ügyét.

Magyarok kesergése. A mostani szomorú világban a magyarok tele vannak búvánnal honunk szomorú állapotján. Különösen az idegen nemzetiségek tarkaskalandjai bántják a magyart. Az egyik busuló házaft azonban vizsgálást talált a következőkben.

Ne busuljátok! azért megmarad nekünk a köskönség, a magykhönség és a jászasság.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősöknek, kik felejtethetetlen jó férjem temetésén résztvettek, koszoruk és csokrok küldésével és bármimódon résztvételükkel mérhetetlen fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ugyszintén a Délvasúti dalárdára és munkások testületi megjelenésükért ezuton mond hálás köszönetet Öv. Beiner Jánosné és gyermekei.

Dr. Pajzs szanatórium Székesfehérvár, sebészeti és belbetegeknek. — Röntgen, Zander intézet. Villanyos és szánsavas fürdő. Orvosi vegyi laboratorium, bakterológiai és vérvizsgálat.

Köhögés ellen kitűnően bevált házi szer; a Störk paszília. Egy doboz ára 2 korona Szűts Róbert gyógyszerárában.

Veszünk magyar hadikölcsönt Általános Bank és Takarékpénztár r. t. Székesfehérvár.

Bojtorján hajszesz nagyonbevált hajápoló, erősíti a haj gyökereit s szünteti a kopás képződést. Egy üveg ára 6 korona. — Szűts Róbert gyógyszerárában. Károly király-ler.

Színház.

A Színházi iroda jelentése. Csütörtökön, 28-án Strausz Oszkár világhírű operettje a "Lesénybucsu" van műsoron. Az igazgatóság ez operett színhözadásával a közönség kívánalmának akar szolgálni, mert erre vonatkozólag a közönségtől levelek legjósáma jöttek. A főbb szerepek Mezey, Németh, Gulácsy, Pataki, Falussy, Lónyai kezében vannak. Pénteken és szombaton a Víg-színház hatalmas szenzációsja "Pietro ügyvéd" színházja. Az asszony és a bábu kerül színre Kovács Lujával a főszerepben Csütörtökön d. u. Moller klasszikus vígjátéka "A fősvény" kerül színre Doktor Jánossal a főszerepben.

Heti műsor:

Csütörtök: d. u. A fősvény. este: Lesénybucsu. Péntek: Az asszony és a bábu. Szombat: d. u. Héjehuja báró. este: Az asszony és a bábu. Vasárnap: d. u. Sztabul rózsája este: Artatlan Zsuzsi.

APRÓHIRDETESEK.

Aktévirág és lépesméz készítményben is kapható: Poltermann méhészet, Pálya-utca 28.

Önkéntes árverés. A székesfehérvári 6214. számú. betétben A. 7. 1-20. sorszám alatt bevettelt 6870 □-öl területű, a déli vasúti műhelyel szemközti fekvő disznóliádi dűlői szántót 1918. dec. 1-én d. e. 9 órakor Kossuth-utca 10. sz. házban ügyvédi irodámban a tulajdonosok megbízásából önkéntes árverésen eladom. — Dr. Csöppentzky Mihály, ügyvéd. Egy jóra való bejárót kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Inas és mindenek felvételek. Szlatkovszky, selyemfestőnél, Megyeház-utca.

Mindenes fú felvételek Knazovitzky divatruházában.

Külsőbuda-úton 1089. sz. szálló kegyelmes lakóházzal eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Házás ág. 38 éves államvasuti asztalos feleségül venne egy kis pénzzel rendelkező tisztességes leányt, esetleg gyermektelen özvegyet. Cím a kiadóhivatalban.

Dreher sórraktárban 2 kocsis felvételek.

Egy buzáföld a gombocsló dűlőben eladó. Tudakozódni lehet Öreg-utca 21.

Önkéntes árverés.

A Szigli örökösök tulajdonát képező s a József és Rákóczi-út sarkán fekvő telektömb a rajta épült épületekkel együtt négy darab önálló telekre feldarabolható. Ezen feldarabolás folytán a József-utcai részen egy 135 □-öles telek a rajta épült modern lakházzal; a József-utca és Rákóczi-utca sarkán egy 249 □-öles telek ugyancsak a rajta épült modernlakházzal; a Rákóczi-utcai részen egy 146 □-öles és egy 140 □-öles telek a rajtuk lévő épületekkel önkéntes árverésen külön-külön eladgatnak.

Az árverés 1918. évi december hó 1-én d. e. 10 órakor irodámban Szögyény Marich-utca 1. sz. tartatik meg.

A részletes árverési feltételek ugyancsak irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Dr. Kisteleki Károly ügyvéd.

Apollo-színház.

Szerdán és csütörtökön, november hó 27 és 28-án: Szenzációs sikerű filmsláger KIENGESZTELŐDÉS (A menyasszony tragédiája) — Dráma 4 felvonásban. — Kiegészítő műsor. Előadások fél 7 és fél 9 órakor. Rendes helydrak.

Arcánia-színház

Szerdán és csütörtökön, november hó 27 és 28-án: OSSY OSWALDA ! bemutatkozása ! A kis ballet patkány. Nagy-ballett és egyéb új táncok sorozata. Vigj. 4 felv. Kiegészítő műsor. Előadások fél 7 és fél 9 órakor. Rendes helydrak.